

Mesés Bélapátfalva – a közösség mesekönyve

Kevés település büszkélkedhet olyan különleges és lenyűgöző háttérrel, mint Bélapátfalva: a Bélkő-hegy – ahogyan Szabó Magda író nő nevezte: „A homlokát ráncoló hegy” –, óvón magasodik a kisváros fölé. Bélapátfalva gazdaságát, kulturális és közösségi életét hosszú évtizedeken át meghatározta a településen működő cementgyár. Mindenre volt pénz: építkezésekre, szolgáltatásokra, közösségi programokra, színházlátogatásra, a helyi „kulturházban” is pezsgő élet folyt. A gyár bezárásával az itt élő emberek, és maga a város is egyik napról a másikra nehéz anyagi helyzetbe került. A negatív hatások egyike volt a közösségi élet teljes fel-

bomlása is: az emberek fásultak lettek, bezárkóztak, nem szívesen vettek részt semmilyen közös programon. Az évek múlásával pedig a helyzet egyre rosszabb lett, egy generáció nőtt fel úgy, hogy a régi szép időket siratta – de nem tett semmit. Innen kellett csodát tenni. És mivel csodák nincsenek, nagyon kemény, kitartó munkára, és rengeteg ötletre volt szükség.

Csathóné Sebők Erika: Milyen kötődésed van Bélapátfalvához, miért szerettél bele a településbe?

Mezőné Kovács Edit: 1992 óta élek Bélapátfalván. Férjhezmenetelkor kerültem a településre, ahol a polgármesteri hivatal dolgozója lettem, 19 éven át végeztem

államigazgatási feladatokat – legkedvesebb munkaköröm az anyakönyvvezetés volt. A munkámból adódóan megismertem az egész települést, rengeteg emberrel kerültem kapcsolatba, és ez hatalmas előnyt jelent a mostani feladatellátásom során. 2017 januárjától pedig a Bélapátfalvai KulTurDia NKft. ügyvezetőjeként irányítom a település közművelődésével, idegenforgalmával és városi televíziójával kapcsolatos feladatokat. Megtaláltam az otthonomat itt, szeretem ezt a kisvárost, és a benne élő embereket. Kollégáimmal együtt szívvel-lélekkel azért dolgozunk, hogy Bélapátfalvát minél barátságosabb, élhetőbb településsé tegyük.

Cs. S. E.: Mibe szerettél bele Bélapátfalván?

figyelembevételével valós értéktári előterjesztések készültek. Nagyon jó érzés volt látni, ahogy „beszipantotta” őket a feladat, ahogy egyre jobban a magukénak érezték a települést, a munka végére egy kicsit ők is belpátfalvaiak lettek. Az Értéktárba felvételt nyert helyi értékeink: Belpátfalvai Ciszterci Apátság, a Bélkő-hegy és élővilága, Horgásztó, Gilitka-kápolna, a belpátfalvai keménycserép, Bábfafa, Hősök Könyve, Szabó Zoltán akvarellfestményei, a cementgyártás, Belpátfalva forrásai, a belpátfalvai denevérpopláció, a belpátfalvai népviselet, Bársony Béla munkássága, melyből öt érték mára már a Megyei Értéktárba is felvételt nyert. Az egyik újonnan kialakított városi parkunkban ismertető táblákat helyezünk ki – az Értékek Parkja nevet viseli majd ezután a terület.

Cs. S. E.: Tőled hallottam egy szakmai műhelymunkán azt a kifejezést, hogy „rágyönyörödni”. Azóta is sokszor eszembe jut.

M. K. E.: Minden egyes napomat igyekszem ennek a szellemében megélni. Számtalan dolog van körülöttünk, ami olyan természetesnek tűnik már számunkra, ami mellett sokszor hajlamosak lennénk elmenni, amit nem értékelünk annyira, mint ahogy az megérdemelné – és itt nem is kell

M. K. E.: Már ideköltözésem előtt nagyon kötődtem az apátsághoz – a későbbi években ez a „szerelem” csak tovább nőtt. Az apátság mellett azonban számtalan érték van még Belpátfalván – azt szoktam mondani, hogy sok település hálás lenne csak egyért is ezek közül: a Bélkő-hegy és a tetejére vezető tanösvény, a horgásztó, az erdőben kis ékszerdobozként megbúvó Gilitka-kápolna, a híres belpátfalvai keménycserép edények; ma már igazi patriótaként vagyok büszke rájuk.

Cs. S. E.: Milyen közösségekre, lelkes helyi aktivistákra tudsz építeni a mindennapokban?

M. K. E.: A településen működnek régóta meglévő civil szervezetek, csoportok, akikre a kezdetektől lehetett építeni, de az elmúlt évek közösségépítő munkájának sikerét láthatjuk abban is, hogy az idő múlásával egyre több önkéntes segítő csatlakozott hozzánk, és támogat bennünket. Az ő munkájuk, én azt gondolom, felbecsülhetetlen értékű – aki a szabadidejében, önzetlenül dolgozik a közösségért, a többi emberért, a városért, az nagy tiszteletet érdemel. Hálásak is vagyunk nekik, hiszen nélkülük nem menne.

Cs. S. E.: Milyen értéktári folyamatok zajlottak le a településen?

M. K. E.: 2019-ben nagy segítséget kapott a Települési Értéktár Bizottság a helyi értékek összegyűjtéséhez az egri Eszterházy Károly Egyetem nyolc közösségszervezés szakos hallgatójától. A Nemzeti Művelődési Intézet Heves Megyei Igazgatóságának projektje kapcsán a hallgatók a településen kérdőíves felmérést végeztek, interjúkat készítettek a helyi lakosokkal, fotódokumentációval és rövid videókkal kiegészítve. A komoly kutató- és háttérmunka és az elkészített interjúk, a kérdőívek alapján a jogszabályi követelmények

feltétlenül nagy dolgokra gondolni. Az, hogy valamire „rágyönyörödünk”, azt jelenti, hogy olyan szemmel nézzük meg, ami a valódi értékeit is látja annak a dolognak, megengedjük magunknak, hogy elvarázsoljon, elmerülünk benne, időt szánunk rá, felfedezzük magunknak. Meggyőződésem, hogy egy közösség akkor tudja igazán szeretni és a magáénak érezni a települését, ha ismeri annak értékeit.

Cs. S. E.: *Miért pont mesekönyv, hogy jött az ötlet?*

M. K. E.: Az elmúlt hónapok nehéz helyzet elé állították a közművelődés területén dolgozókat is. Egyik napról a másikra elveszítettük az élő kapcsolatot az emberekkel. Pontosan annak az ellenkezőjét kellett belesulykolni a lakosokba, amiért mi a mindennapokban dolgozunk: meg kellett győzni őket, hogy maradjanak otthon, zárkózzanak be, kerüljék a többi ember társaságát, tartsanak távolságot egymástól. Féltünk, hogy ha sokáig tart ez a helyzet, akkor „túl jól” sikerül majd ez a távolságtartás, és minden, amit eddig elértünk a közösségépítés terén, lenullázódik. Ezt mindenképpen szeretnénk volna elkerülni, emellett azt tapasztaltuk, hogy van is igénye az embereknek a kapcsolattartásra. Az is valós problémát jelentett a bezárkózott

családok számára, hogy a gyermekeket az idő múlásával egyre nehezebb volt lekötni, ugyanakkor látható volt az is, hogy megnőtt a családokban az együtt töltött minőségi idő mennyisége. Innen jött az ötlet: találjunk ki valami olyat, ami minden korosztálynak elfogaltságot nyújt, amit együtt lehet követni, és ami hetekre biztosítja majd a kapcsolattartást a közösség tagjai között. Sokszor elmondtuk azokban a napokban: olyan lett hirtelen a világ körülöttünk, mint ha valami rossz katasztrófafilmbe csöppentünk volna – hát akkor, nosza, meneküljünk el kicsit, ha csak naponta pár perc erejéig is

a mesék világába. Elkészítettük a felhívást: a felnőttektől meséket, verseket kértünk, az illusztrációkat pedig a kisebbek készítik el a beküldött művekhez. Minden reggel 9 órakor közzétettünk egy mesét a beküldötték közül a közösségi oldalunkon, amit a szülők felolvastak a gyerekeknek, utána pedig kezdődhetett a rajzolás. Csodálatos rajzokat kaptunk már eddig is, és folyamatosan érkeznek még az illusztrációk. Már most látjuk, hogy csodaszép mesekönyv lesz a miénk.

Cs. S. E.: *Mennyire aktivizálta magát a település a mesekönyv kapcsán, milyen volt a kezdeményezés fogadtatása, milyen visszajelzéseket kaptál?*

M. K. E.: Bennünket is meglepett, hogy mennyire kedvezően fogadták az ötletet az emberek. Féltünk attól, hogy beleunnak majd az idő múlásával, de több mint egy hónapon keresztül töretlen érdeklődéssel követték a meséket. Őszintén örültek minden kedves kis történetnek. Valóban együtt volt ezek alatt a hetek alatt is a közösségünk.

Cs. S. E.: *Hogyan illeszkedik a mesekönyv a település értékei sorába?*

sokkal többre jutunk, mintha pénzünk lenne ugyan, de a fentieknek szűkében volnánk. Számtalan jó példát látunk erre a közösségépítés területén más kollégáktól is. Igyekszünk tanulni tőlük, átvenni a jó gyakorlatokat, ugyanakkor inspirálni a saját munkánkkal a többieket is, hiszen ez egy gyönyörű, de sokszor nagyon nehéz, kihívásokkal teli feladat – sokat számít, ha támaszkodhatunk egymásra. Jól működő közösségben jó élni – jól működő szakmai közösségben pedig dolgozni.

M. K. E.: A mi közös mesekönyvünknek helye van a települési értékek között, hiszen kézzelfoghatóan szimbolizálja a közösség alkotó erejét. Azt, hogy hogyan tudunk a semmiből létrehozni valamit – sok ember közös munkájával, együtt gondolkodásával, tenni akarásával. Ahogy az előbb mondtam: szimbólum. Fontos jelentése lesz a mostani emberek számára, akik benne láthatják majd a saját meséjüket, vagy éppen a gyermekük rajzát, de én remélem, hogy a jövő generáció számára is. Mindig emlékeztetni fog arra az összefogásra, amit ebben a nehéz időszakban ez a közösség tanúsított.

tén-szakácskönyvet, hiszen minden adott hozzá: a receptek is, a fotók is. Meggyőződésem, hogy sokszor jó ötletekkel, figyelemfelkeltő akciókkal, a közösség adottságaira és igényeire való odafigyeléssel

www.belapatfalva.hu
www.belapatfalvaturizmus.hu
<https://www.facebook.com/belapatfalvaiprogramok/>
<https://www.facebook.com/belapatfalvaturisztika>

Cs. S. E.: *Lesz-e folytatás? Ha igen, milyen témakörben?*

M. K. E.: A Közösségek Hete rendezvénysorozatához kapcsolódva közös virtuális sütkérezést hirdettünk, ami hatalmas érdeklődés mellett zajlott, és nagy sikert aratott.

Egy egész napon át sütött együtt a település – mi a Gesztenyész Kiállítóház kemencéjében, a többi résztvevő a saját konyhájában – folyamatosan tartva egymással a kapcsolatot a közösségi oldalunkon fotók, kommentek, kis videók formájában. Receptek cserélődtek, sütési titkok cseréltek gazdát, és ekkor vetette fel az egyik résztvevő, hogy kiadhatnánk a számtalan receptből egy karan-

MEZŐNÉ KOVÁCS EDIT 1971-ben született Egerben. Közel 20 évet az államigazgatásban töltött, de itt is azok a munkakörök álltak igazán közel a szívéhez, amelyek az emberi kapcsolatokhoz, közösségekhez kötődtek. Anyakönyvvezetőként és önkormányzati rendezvényszervezőként dolgozott a legszívesebben.

2016-tól a Bélapátfalvai Ciszterci Apátság marketingjét irányította, majd 2017-től a KulTurDia Bélapátfalvai Kulturális, Turisztikai és Média Nonprofit Kft. ügyvezetőjeként tevékenykedik.

CSATHÓNÉ SEBŐK ERIKA: tanító-művelődésszervező, kulturális menedzser. Tanulmányait a Jászberényi Tanítóképző Főiskolán végezte, jelenleg az Eszterházy Károly Egyetem Közösségi Művelődés Tanár MA szak hallgatója. 2001 óta dolgozik a közművelődés területén, 2008 óta a megyei módszertani csoport tagja. Megalakulása óta dolgozik a Nemzeti Művelődési Intézetnél, kezdetben módszertani referensként, később irodavezetőként, majd 4 megye irányításával régióvezetőként látta el feladatait. Jelenleg a Heves Megyei Igazgatóságot irányítja.